

Reportaasi

B

Sauna yhdistää suoc

suomalaisyritykset Ruotsissa

SAUNAVELJET.
Lauteilla löylyä
fiilistelevät Martin
Ahlberg (vas.), Timo
Tammerlöv, Harri
Putkisto, Kjell
Skoglund, Juha
Sulila, Thomas
Mielke ja Robert
Lönnblad.

Saunaseura Ettone on koonnut Ruotsin suomalaisyrityksiä saunan lauteille jo yli kolme vuosikymmentä. Löylyssä puhutaan kaikesta maan ja taivaan väliltä, ja siellä hierotaan bisnestäkin. Tärkeintä on yhdessäolo ja saunominen.

Tukholma

Antti Lehmusvirta
Erja Lempinen, kuvat

antti.lehmusvirta@almamedia.fi
kl.kuvatointitus@almamedia.fi

Kylmä tuuli tuntuu puhaltavan luihin asti Tukholman pimeillä kaduilla. Suomen Tukholman-instituutin Suomitalossa ei tarvitse palella. Lämpö ja tunnelma ovat korkealla. Paikalle on kerääntynyt joukko suomalaisia yrittäjiä. Tarkoituksena on vaihtaa kuulumisia, syödä suomalaista mak-

karaa ja - ehkä tärkeimpänä - saunaa.

Saunaseura Ettone kokoontuu tiloissa joka toinen keskiviikko. Seura juhli viime vuonna kolmekymppisiään. Jäseniä on nyt maksimimäärä. Pöydän ääreen ja löylyihin mahtuu korkeintaan nykyiset 35 henkilöä.

Joukossa on monia pitkän ja menestyksekkään uran tehneitä suomalaisyrityksiä, joita yhdistää Ruotsi.

”Täällä on todellisia yrittäjiä, nopeasti laskien 1200 vuotta kokemusta eri aloilta”, sanoo **Erkki Mäkelä**.

Mäkelä on eläkkeellä oleva yrittäjä ja ruotsalaisen teollisuuskonsernin *Alfa Lavalin* entinen Venäjän-yksikön vetäjä.

Saunaseuran perusti vuonna 1986 toimittaja **Pentti V. Salo**. Alussa jäseniä oli yhdeksän. Saunajat muistelevat, että Salo tunnetaan siitä, että hän osti *Ruotsinsuomalainen*-lehden yhdellä kruunulla.

”Ja myi kahdella. Teki siis hyvän voiton.”

Seuran pitkää historiaa kuvaa se, että osa vanhimmista jäsenistä on jo siirtynyt niin sanotusti paremmille lauteille.

SAUNASEURAAn pääsee mukaan siten, että joku jäsenistä suosittelee. Henkilö tulee nähtyille ja sen jälkeen asiasta keskustellaan ”saunaveljien” kanssa. Joillain yrityksillä, kuten *Finnairilla*, on seurassa vakituinen paikka, joka siirtyy aina seuraavalle Ruotsin komenuksella olevalle.

”Jäseneksi pääsee, jos vaikuttaa normaalilta”, asianaajajana työskentelevä **Lasse Höijer** kuvailee valintakriteerejä.

Ilmeisesti joku on joskus jäänyt ulkopuolellekin.

Saunaseuran nimi, Ettone, tarkoittaa aterian jälkeistä ruokalepoa. Kyse ei ole mistään salaseurasta vaan hauskanpidosta ja rentoutumisesta.

Yhdessä asiassa seuran säännöt ovat tiukat. Suomea pitää osata, koska toiminta on suomenkielistä. Jotenkin pitää olla mukana myös suomalaisruotsalaisessa elinkeinoelämässä. Onhan kyse alun alkujaan Tukholman suomalaisten liikemiesten saunaseurasta.

KAIKILLA JÄSENILLÄ on neuvostittelit, jotka kuvaavat jollain tavalla sitä, mitä he tekevät työkseen. On öljyneuvosta, konsulttineuvosta, sponsorneuvosta, valtioneuvosta, lentoneuvosta ja lohineuvosta.

Reportaasi

Myös prostataneuvos kuulemma löytyy.
”Hänen lääkkeistään on ollut oikeasti iso apu”, yk-si saunaveljistä huikkaa ja naurattaa muita.
”Ihan tosissaan.”

Heikki Mäkipirta, poraneuvos, vaikuttaa olevan todellinen monitoimimies, joka on tehnyt bisnestä muun muassa Ruotsin kiinteistömarkkinoilla. Pora-neuvostittelin hän on saanut parhaillaan käynnissä olevasta projektistaan. Mäkipirran mukaan hänel-lä on pora, jolla voi tehdä seitsemän kilometrin sy-vyisen reiän ja ottaa maan syvyyksistä lämpöener-gian talteen.

”Pelkästään poran päässä olevassa vesivasaras-sa on 52 patenttia. Se on niin salainen laite, että si-tä ei voi edes viedä huoltoon minnekään”, Mäkipir-ta sanoo.

Pora seisoo nyt tyhjänpanttina. Yritys, joka sen oli ostanut käyttöön, osoittautui ”persaukiseksi”.

”Kyllä se sieltä pian saadaan pois”, Mäkipirta usko.

KOSMETIHKANEUVOS on **Timo Tammerlöv**. Hän omis-taa ruotsalaisen vaimonsa kanssa kosmetiikkatuottei-ta ympäri maailmaa myyvän *Marja Entrich Ab:n*. Yri-tyksen kotimarkkinoita ovat Suomi, Ruotsi ja Norja.

Tammerlöv ehti käydä aikoinaan keskikoulun Hel-singissä, mutta sitten tuli lähtö Ruotsiin. Ruotsissa hän ahkeroi kaikki illat 13 vuoden ajan opiskellen ju-ridiikkaa ja kauppatieteitä. Tukholman yliopistosta valmistuessaan hän sai kunniapalkinnon ahkeruu-desta. Tammerlöv kertoo, että eksoottisin maa, jo-hon yritys myy kosmetiikkaa, on Iran.

”USA esti pitkään viennin Iraniin, mutta nyt se taas onnistuu. Amerikkalaiset halusivat kuitenkin vielä varmistaa, ettei meidän tuotteissamme ole uraania”, Tammerlöv kertoo.

Thomas Mielkellä on mielenkiintoinen titteli. Hän-tä kutsutaan Stasi-neuvokseksi. Mies on syntyjään Itä-Saksasta, josta hän muutti ensin Suomeen, sit-ten Venäjälle ja lopulta Ruotsiin.

”Jos sinulla on kysyttävää menneisyydestäsi, niin ota yhteyttä minuun. Stasi-neuvos tietää”, Miel-ke vitsailee.

Mielke kertoo, että saunaillat ovat hänelle tärkei-tä siksi, että niissä hän pääsee puhumaan suomea.

”Kavereilta saa täällä tarvittaessa tietoa ja apua.”

Yrittäjänä Ruotsiin saapunut **Arto Kirvesniemi** toi-mii saunamajurina. Joka vuosi Ettosen hallitus valitsee jäsenistöstä saunamajurin, joka jakaa sauna-vuorot, laatii isännysvuorolistan ja postittaa sau-nakutsut.

KUKIN JÄSEN järjestää vuorollaan illan ja maksaa saunan vuokran. Tällä kertaa vuorossa on Suoma-lais-ruotsalaisen kauppakamarin toimitusjohtaja **Kjell Skoglund**.

”Skoglund on kauppaneuvos”, matkailualan kon-sulttiyritystä pyörittävä **Martin Ahlberg** sanoo ja mie-het repeävät nauruun.

”Mutta vuorineuvoksia täällä ei ole”, Ahlberg lisää.

Ennen kuin vieraat pääsevät kiukaalla valmis-tettujen makkaroiden kimppuun, illan isäntä pitää puheen. Skoglundin mukaan hänellä on nyt kolme syytä iloon. Ensinnäkin, Suomen talouskasvu alkaa kolmosella pitkän matalasuhdanteen jälkeen. Kym-menen vuotta meni niin, ettei kasvurintamalla ta-pahtunut oikeastaan mitään.

Toisekseen, suomalaisyrittäjien kiinnostus Ruot-sia kohtaan on kasvussa. Yrittäjiä Ruotsin markki-noille auttavan kauppakamarin jäsenmäärä on saa-tu tuplattua vuodesta 2015, jolloin Skoglund aloitti toimitusjohtajana. Jäseniä on nyt 644.

”Suomalaiset pk-yritykset haluavat vientimark-kinoille Ruotsiin, ja sitä me olemme edistäneet.”

Kolmantena ilon aiheena on se, että Suomi sai fi-nanssikonserni *Nordean* pääkonttorin.

”Ei se, että saatiin pääkonttori Suomeen, vaan se, että saatiin se Ruotsista Suomeen”, Skoglund sanoo ja virmistää.

PUHEEN PÄÄLLE nostetaan Karhu-olutmalja ja siirry-tään nauttimaan makkaroista. Kylkiäisinä on suoma-laista leipää, sinappia, ketsuppia ja suolakurkkuja. Suomalaiset makkarat ovat ehdoton vaatimus. Seu-ran kokeneemmat jäsenet muistavat, miten voi pa-himmillaan käydä, jos makkarat ovat ruotsalaisia.

”Kerran oli ruotsalaisia makkaroita. Ne olivat niin rasvaisia, että rasva tirisi folion yli kiukaalle. Palo-kunta rynni sisään. He puhisivat jotain, että taasko täällä suomalaiset polttavat taloja”, kertoo Mäkelä.

Sauna on nyt alkuperäisessä paikassaan, Suomita-lossa. Rakennuksessa oli ennen myös suosittu tans-

SUOMALAISTA. Ehdoton vaatimus on, että sauna-makkaroiden on oltava suomalaisia.

PERINTEINEN. Ettone on kerännyt suomalaisyrittäjiä yhteen jo yli kolmekymmentä vuotta.

Saunaseura Ettone

Mikä: Ruotsissa toimi-vien suomalaisyrittäjien ja suomalaisliikemiesten saunaseura

Perustettu: 1986

Perustajajäsenet:

Pentti V. Salo, Harri Putkisto, Kurt Nyberg, Topi Tiainen

Jäseniä: 35 (maksimi-määrä)

Kokoontuu: Suomen Tukholman-instituutin Suomitlossa Tukhol-man keskustassa

Seuran toimintaa: Golf- ja kulttuurimatkat, joulusauna, vuosiko-kous aktiviteetteineen

VAKIOPAIKKA. Joillain yrityksillä, kuten Finnairilla, on seurassa vakiopaikka. Kuvassa on yhtiön Skandi-navian johtaja Robert Lönnblad.

SEURUSTELUA. Vasemmalta ylärivistä Heikki Mäkivirta, Arto Kirvesniemi, Erkki Mäkelä, Harri Putkisto, Robert Lönnblad, Kjell Skoglund, Markku Sirviö, Pekka Heikkinen, Juha Sulila, Stig Kivihaara ja Jussi Kähäri.

PULAHOUS. Juttu jatkuu löylyjen jälkeenkin. Hannu Hulanmäki (vas.), Kjell Skoglund, Robert Lönnblad, Martin Ahlberg ja Thomas Mielke (pinnan alla).

”Ruotsista puuttuu sellainen saunakulttuuri, joka Suomessa on. Parasta tässä on saunominen. Se on niin verissä.”

Lasse Höijer
asianajaja, saunaseura Ettosen jäsen

siravintola *Karelia*. Ruotsalaismakkarat kärehtivät kuitenkin Tukholman Djurgårdenissa sijaitsevan hotellin saunassa, Hasselbackenissa, jossa saunailtoja pidettiin takavuosina. Hotellin henkilökunta ja pelastuslaitos yrittivät laskuttaa saunaseuraa hälytyksestä ja palomiesten paikalle tulosta.

”He meinasivat, että olisi pitänyt maksaa kuin siinä, että meille oli tuotu ruotsalaiset makkarat, jotka kärsivät. Ei hemmetissä”, sanoo kiusavalmistaja *Harvian* Pohjoismaiden myyntipäällikkö **Hannu Hulanmäki**.

Illan saunaisäntänä toimi tuolloin asianajaja Höijer, jonka osaamiselle tuli käyttöä. Hän sai lopulta asian hoidettua puhumalla, eikä laskua tullut.

KUN MAKKARAT on syöty, on aika siirtyä saunaan. Kunnan löylyt takaa suomalaisvalmisteen *Harvian* kiusas.

”Olen itse kantanut kiukaan ja kivet sisään”, sanoo Hulanmäki.

Saunaseuraa ”uniikiksi jutuksi” kuvaileva Hulanmäki kertoo, että *Harvian* kiukaista löytyy monista arvovaltaisista paikoista Tukholmassa. Esimerkiksi Suomen suurlähetystön saunassa Gärdetissä on Hulanmäen piirtämä Legend-kiuas. Myös suurlähettilään residenssissä on *Harvia*.

Kun Suomi juhli satavuotisiansa Tukholman Kungsträdgårdenissa elokuussa, niin paikalla oli *Harvian* ulkosauna, joka pääsi Hulanmäen mukaan Ylen ykkösuutiseksi asti. Saunaseura Ettosen jäsenet saivat ottaa ulkosaunan ensimmäiset löylyt.

”Saunoimme torstaista lauantaihin ja esittelimme suomalaista saunakulttuuria”, kertoo Hulanmäki.

SUOMITALON SAUNASSA puhutaan kaikesta maan ja taivaan välillä, työasioistakin. Jäsenet kertovat, että saunassa on syntynyt liikesuhteita ja siellä on pantu alulle monta bisnestä.

”Keskustelu on helppo aloittaa”, selittää Höijer. Saunomisessa pätee sama kuin golfin peluussa. Golf-kentälläkään ei tehdä bisnestä, mutta se helpottaa sitä. Saunaseuralla on aktiivinen golf-kerho, jonka puitteissa jäsenet tekevät yhdessä matkoja. Ne jäsenet, jotka eivät golffaa, keksivät muuta toimintaa samassa kohteessa. Myös vaimot ovat tervetulleita mukaan reissuille.

Välillä seura vuokraa saunalautan Tukholman hienostokadun Strandvägenin rannasta. Taannoin seura sai varoituksen Tukholman kaupungilta, kun turistit olivat pelästyneet nähtyään alastomia suomalaisia.

Eräällä jäsenellä oli hotelli Ranskan St. Bartsissa, missä seura on vierailut. Tänä syksynä porukka järjesti laivamatkan Helsinkiin. He kävivät Löylyssä saunomassa. Reissun nimi oli Back to the sauna.

TUNNELMA saunatiloissa on leppoisaa. Välillä joku käy viilentymässä löylystä ja kastautumassa altaassa. Kaiken nähneillä yrittäjäkonkareilla on hurjia juttuja. Mäkelä kertoo, että hänellä oli jossain vaiheessa yritys, jossa bisnesideana oli automatisoida lehmien ulosteiden poisto navetoissa. Ideaa lähdettiin testaamaan 2000 lehmän navettaan.

”Oikeasti se automaattinen paskanpoisto olimme me. Tavara ei mennyt aluksi oikeaan väliin, joten jouduimme joka aamu itse lapioidaan sonnan.”

Lopulta he saivat järjestelmän toimimaan, mutta yksi tilan omistajalle tehty lupaus oli vielä lunastamatta.

”Oli luvattu, että lopputuotteena tulee niin puhdasta vettä, että sitä pystyy juomaan. Yksi meistä joutui juomaan lasillisen sitä tilan omistajan edessä.”

TAKANA on kolme tuntia saunomista, syömistä ja mukavaa yhdessäoloa. Sauna on suomalaisen kirkon, puhdistumisen paikka. Lauteilla käsitellään elämän iloja ja suruja, voittoja ja pettymyksiä.

Ulkomailla sauna yhdistää suomalaiset.

”Ruotsista puuttuu sellainen saunakulttuuri, joka Suomessa on. Parasta tässä on saunominen. Se on niin verissä”, sanoo Höijer.

Joku napsauttaa yläkerrasta käsin kiukaan pois päältä varttia ennen kello kahdeksaa, jolloin vuoro loppuu, mikä saa loppulöylyistä nauttivat kiroamaan. Peseytymisen jälkeen juttu jatkuu pienellä porukalla, kunnes viimeisetkin saunaveljet katoavat pimeään iltaan. Kahden viikon kuluttua he tapaavat jälleen Suomalaitalon löylyissä.

Seuran latinankielinen motto kuuluu suomeksi: ”Sauna, olut ja naiset tuhoavat ruumiimme, mutta elämästä elämisen arvoisen tekevät sauna, olut ja naiset.”